

Мотивацията за професионална работа се свързва преди всичко с финансовия стимул, а това може да се случи с обвързване на тяхната квалификация с Наредбата на МОН за квалификацията на учителите и присъждането на клас-квалификация;

2. Организиране на неделни училища, в които по-добре образовани роми да обучават по-необразованите;
3. Активно участие в УВР на помощници на учителя и привличане на нещатни сътрудници роми със средно или висше образование. Те ще служат за посредници в партнирането между учители, родители и деца за по-лесно преодоляване на културните бариери;
4. Организиране на извънурочни дейности;
5. Разменни гостувания и съвместни участия с деца от неромските учебни заведения в града и общината;
6. Целенасочена подготовка за смесване в приемните училища след IV клас както на ромските, така и на неромските деца;
7. Значително подобряване на материалната база на тези училища и въвеждане на обучение за работа по компютър и интернет.

Едновременно с това родителите, които желаят техните деца да се учат в смесени учебни заведения в големия град или в съседно населено място, още от предучилищна възраст трябва всячески да се поощряват, а не да се възпират.

2.4. Основание за организиране на модела

В началната училищна степен всички деца, включително и ромските, посещават училище с желание. Въпреки че средата е хомогенна и липсва положителният пример на българското дете, както и благоприятна езикова среда, ромските деца са в такава възраст, че лесно се привързват към добрия учител, по-безболезнено привикват към училищния начин на живот (условията за възникване на стрес в хомогенната среда са значително по-малко отколкото в хетерогенната), натрупват знания и обща култура. С други думи, училищната база в ромските квартали и села може пълноценно да се използва за целодневни детски центрове, подготвителни класове, начален курс на обучение, полуинтернатни групи и множество и разнообразни групи за СИП, т.е. тези училища могат да бъдат един естествен трамплин за обучение в по-горната училищна възраст, но вече в хетерогенна среда. В хода на учебно-възпитателната работа в този детски център освен всичко друго ромското дете би трябвало да придобие психологическа нагласа за бъдеща съвместна работа със своите връстници българчета. Такава нагласа би трябвало да получи и българското дете, за да бъде съвместната им дейност подчинена на толерантността, на зачитането на правата на другия и вдъхване на живот на идеята, че децата от различните етнически групи у нас трябва да живеят и се учат заедно.

Наблюденията ми ме водят до убеждението, че обучението точно след IV клас не трябва да бъде повече в кварталното или селското училище за ромски деца. Именно при навлизането в трудната пубертетна възраст те имат нужда от разчупване на омагьосания кръг семейство-махала-училище. Рамката, в която протича животът им досега, е вече тясна за тях. Себеизява в нова среда (сред връстничетата им българчета) би се оказала огромен стимулатор за положителното развитие на ромските деца. В тази среда те ще се научат да говорят най-бързо български кни-